

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2026. № 4.

ISSN 2307-2105



Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.31>

УДК 368.026:355.01:004.9

О. В. Кнейслер,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1521-923X>

Н. Я. Снасів,

д. е. н., професор, професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0797-7220>

В. В. Костецький,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0179-9526>

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ, ВОЄННИХ РИЗИКІВ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ
СТРАХОВОГО РИНКУ**

O. Kneysler,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University

N. Spasiv,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University

V. Kostetskyi,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Technologies and Banking Business,
West Ukrainian National University*

THE TRANSFORMATION OF REINSURANCE IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES, WAR RISKS AND THE DIGITALIZATION OF THE INSURANCE MARKET

У статті досліджено особливості розвитку перестраховання в умовах глобальних викликів, воєнних ризиків та цифровізації страхового ринку. Розкрито економічну сутність і значення перестраховання як інструменту забезпечення фінансової стійкості страховиків, перерозподілу великих і катастрофічних ризиків та підтримання стабільності страхового ринку. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку світового ринку перестраховання, зокрема динаміку глобального капіталу перестраховиків, вплив природних катастроф на зростання застрахованих збитків, а також посилення ролі альтернативного капіталу в системі перестрахового захисту. Визначено, що світовий ринок перестраховання характеризується високою капіталізацією, структурною трансформацією та зростанням значення інструментів альтернативного ризик-трансферу. Досліджено особливості функціонування ринку перестраховання в Україні у 2022-2025 рр. та встановлено його зовнішньоорієнтований характер, що проявляється у домінуванні перестраховання в нерезидентів, скороченні ролі внутрішнього перестраховання та збереженні стабільної частки перестрахових премій у

структурі премій ризикових страховиків. Обґрунтовано, що в умовах воєнного стану перестраховування в Україні виконує системоутворюючу роль у забезпеченні платоспроможності страховиків і передаванні значних, катастрофічних, воєнно-чутливих і транскордонних ризиків на міжнародний ринок. Окрему увагу приділено впливу цифровізації, фінтеху та InsurTech-рішень на розвиток перестрахового ринку. Доведено, що цифрові технології сприяють підвищенню точності оцінки ризиків, ефективності перестрахових операцій, швидкості обміну даними та гнучкості управління ризиковими портфелями. Окреслено перспективи розвитку ринку перестраховування в Україні, серед яких визначено подальше зростання значення міжнародного перестрахового покриття, розвиток цифрових технологій, посилення регуляторних вимог та можливість формування вторинного ринку перестраховування.

This article examines the characteristics of reinsurance development in the context of global challenges, war risks, and the digitalization of the insurance market. It explores the economic nature and significance of reinsurance as a tool for ensuring the financial stability of insurers, redistributing large and catastrophic risks, and maintaining the stability of the insurance market. It analyzes current trends in the development of the global reinsurance market, including the dynamics of global reinsurers' capital, the impact of natural disasters on the growth of insured losses, and the increasing role of alternative capital in the reinsurance protection system. It is determined that the global reinsurance market is characterized by high capitalization, structural transformation, and the growing importance of alternative risk transfer instruments. The study examines the characteristics of the reinsurance market in Ukraine during 2022-2025 and establishes its outward-oriented nature, manifested in the dominance of reinsurance with non-residents, the reduced role of domestic reinsurance, and the maintenance of a stable share of reinsurance premiums in the premium structure of risk insurers. It is argued that under martial law, reinsurance

in Ukraine plays a system-forming role in ensuring the solvency of insurers and transferring significant, catastrophic, war-sensitive, and cross-border risks to the international market. Special attention is paid to the impact of digitalization, fintech, and InsurTech solutions on the development of the reinsurance market. It has been demonstrated that digital technologies contribute to greater accuracy in risk assessment, improved efficiency of reinsurance operations, faster data exchange, and greater flexibility in risk portfolio management. The prospects for the development of the reinsurance market in Ukraine are outlined, including the continued growth in the importance of international reinsurance coverage, the development of digital technologies, the tightening of regulatory requirements, and the potential for the formation of a secondary reinsurance market.

Ключові слова: *перестрахування; ринок перестрахування; страховий ринок; воєнні ризики; природні катастрофи; альтернативний капітал; цифровізація; InsurTech; фінансова стійкість страховиків; перестраховий захист.*

Keywords: *reinsurance; reinsurance market; insurance market; war risks; natural disasters; alternative capital; digitalization; InsurTech; financial stability of insurers; reinsurance protection.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах перестрахування залишається одним із ключових інструментів забезпечення фінансової стійкості страхового ринку, оскільки дає змогу перерозподіляти великі та катастрофічні ризики, підтримувати платоспроможність страховиків і розширювати межі страхового захисту. Останніми роками значення перестрахування посилилося під впливом сукупності глобальних викликів, серед яких особливо виокремлюються зростання збитків від природних катастроф, інфляційний тиск на страхові виплати, посилення вимог до андеррайтингу та зростання ролі альтернативного капіталу.

У світовому вимірі це зумовлює потребу в переосмисленні традиційних підходів до управління ризиками, пошуку нових моделей перестрахового покриття та розширенні взаємодії між класичним перестрахуванням і фінансовими інструментами ринку капіталу. В Україні актуальність цієї проблематики посилюється внаслідок воєнних ризиків, високої залежності страховиків від перестраховиків-нерезидентів та необхідності забезпечення належного страхового захисту в умовах тривалої економічної нестабільності. У зв'язку з цим дослідження сучасних тенденцій розвитку ринку перестрахування має не лише теоретичне, а й важливе практичне значення, оскільки дає змогу визначити перспективи підвищення стійкості страхового сектору та вдосконалення механізмів перерозподілу ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику становлення та розвитку ринку перестрахування досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. У багатьох наукових працях розкрито теоретичні засади та методичне забезпечення перестрахової діяльності [1], підходи до формування збалансованого страхового портфеля через перестрахування [10], оцінку глобального капіталу ринку [3], можливості його розвитку, а також принципи організації й функціонування перестрахового сегмента ринку [2]. Окрему увагу вчені приділяли питанням інституційного забезпечення та державного регулювання страхової діяльності в Україні [5; 8-9].

Водночас, попри вагомий науковий доробок, потребують подальшого дослідження питання розвитку ринку перестрахування в умовах інтеграції України у світовий економічний простір і гармонізації національного законодавства з європейськими нормами. Актуальним залишається вдосконалення механізму перестрахування як інструменту забезпечення фінансової стійкості страховиків, ефективного управління ризиками та розвитку надійного, ліквідного й конкурентоспроможного страхового ринку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є виявлення ключових тенденцій розвитку світового ринку перестрахування та

визначення особливостей функціонування ринку перестрахування в Україні в умовах глобальних, воєнних, фінансових і регуляторних викликів.

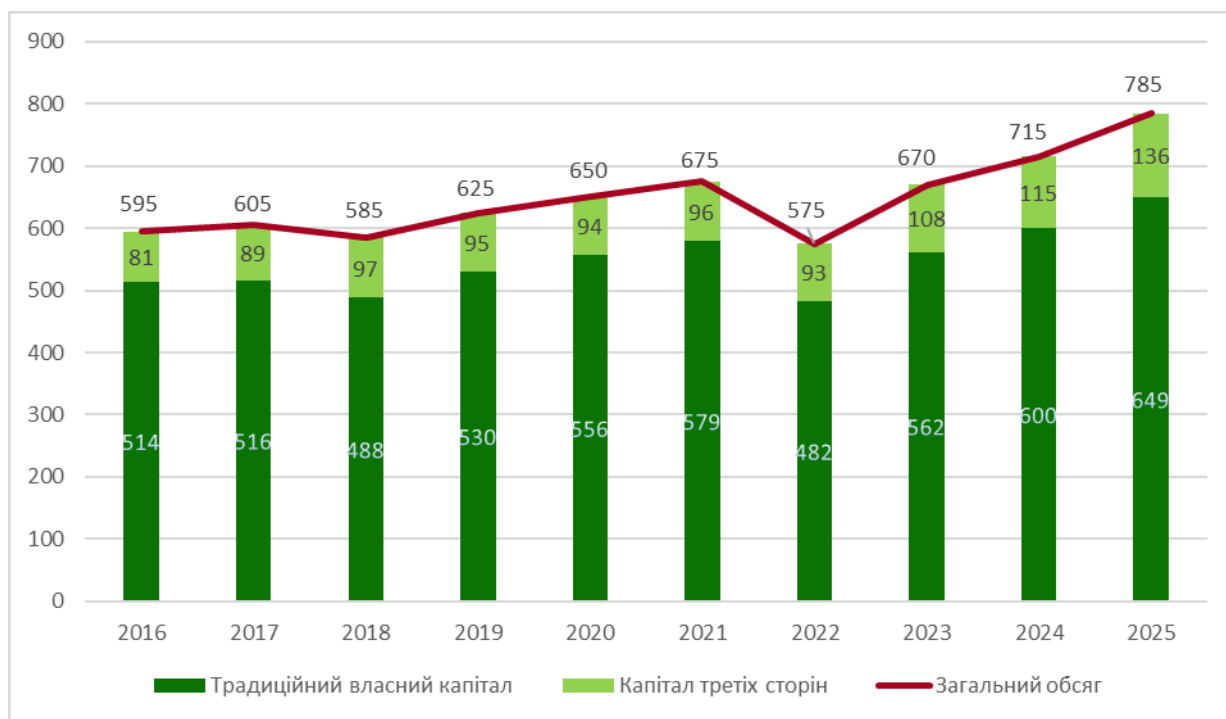
Виклад основного матеріалу дослідження. Перестрахування є важливою складовою страхових відносин, що полягає у передаванні страховиком частини прийнятого на себе ризику іншому страховикові або перестраховику на визначених договором умовах. Його економічна сутність полягає у вторинному розподілі страхового ризику, завдяки чому забезпечується зменшення фінансового навантаження на окрему страхову компанію та підвищення її здатності виконувати зобов'язання перед страхувальниками.

Значення перестрахування полягає насамперед у забезпеченні фінансової стійкості страховиків, підвищенні їх платоспроможності та розширенні можливостей прийняття великих, складних або катастрофічних ризиків. Завдяки перестрахуванню страхові компанії можуть збалансовувати власний страховий портфель, обмежувати можливі збитки, підтримувати стабільність страхових резервів і забезпечувати безперервність своєї діяльності навіть за умов настання масштабних страхових випадків. Отже, перестрахування виступає не лише механізмом захисту страховика, а й важливим інструментом стабільного функціонування всього страхового ринку.

У сучасних умовах ринок перестрахування розвивається під впливом глибоких структурних змін, зумовлених зростанням глобальних ризиків, трансформацією страхового бізнесу та посиленням вимог до фінансової стійкості страховиків. Останніми роками світовий ринок перестрахування функціонував в умовах відносної стабілізації після різкого перегляду цінових параметрів і умов покриття. Ринкова кон'юнктура у 2025 році залишалася загалом сприятливою для покупців, а високий рівень капіталу та конкуренції дав змогу пом'якшити частину цінового тиску в окремих сегментах. Водночас перестраховики не відмовилися від жорсткішого підходу до структури договорів, франшиз, лімітів і оцінки катастрофічних ризиків.

За даними брокера Aon, у 2025 році глобальний капітал перестраховиків зріс майже на 10% і досяг рекордного рівня – 785 млрд дол. США [12], що стало найвищим показником за останнє десятиліття (рис. 1).

Наведені дані свідчать, що у 2016-2025 рр. глобальний капітал перестраховиків загалом мав висхідну динаміку, хоча в окремі роки спостерігалися короткострокові коливання. Якщо у 2016 році його обсяг становив 595 млрд дол. США, то у 2025 році він зріс до 785 млрд дол. США, тобто на 190 млрд дол. США, або майже на третину. Основну частку в структурі глобального капіталу впродовж усього періоду формував традиційний капітал, який збільшився з 514 до 649 млрд дол. США, тоді як капітал третіх сторін зріс з 81 до 136 млрд дол. США. Після зниження у 2018 році та особливо у 2022 році, коли сукупний капітал скоротився до 575 млрд дол. США, у 2023-2025 рр. відбулося його швидке відновлення. Це свідчить про зміцнення фінансової бази глобального перестрахового ринку, підвищення його стійкості та зростання ролі альтернативного капіталу у забезпеченні спроможності до прийняття ризиків.



**Рис. 1. Глобальний капітал перестраховиків у 2016-2025 рр.,
млрд дол. США**

Джерело: побудовано авторами на основі [3; 12]

Одним із головних чинників, що визначали поведінку ринку, залишалися природні катастрофи. Так, Swiss Re Institute наголошує, що «зростання застрахованих збитків від природних катастроф відбувається із темпом у 5-7% щорічно, а у 2025 році обсяг таких збитків міг наблизитися до 145 млрд дол. США» [11]. Водночас у Swiss Re підкреслюють, що «за несприятливого сценарію існує ймовірність наближення застрахованих катастрофічних збитків до 300 млрд дол. США, що означає постійне зростання навантаження на перестраховий капітал» [11].

Для наочнішого відображення цієї тенденції доцільно розглянути динаміку глобальних застрахованих збитків від природних катастроф та їх структуру за видами ризиків у 2016-2024 рр. (табл. 1).

Таблиця 1. Глобальні застраховані збитки від природних катастроф за видами ризиків у 2016-2024 рр.
(млрд дол. США, у цінах 2024 року)

Рік	Первинні ризики	Вторинні ризики	Усього
2016	11,68	50,29	61,97
2017	2,16	183,2	185,36
2018	3,86	102,15	106,01
2019	0,22	65,82	66,04
2020	0,78	102,59	103,37
2021	5,21	124,73	129,94
2022	3,72	134,56	138,28
2023	7,19	107,88	115,07
2024	2,73	134,63	136,67

Джерело: побудовано авторами на основі [11]

У 2016-2024 рр. глобальні застраховані збитки від природних катастроф загалом зростали, хоча їх динаміка була нерівномірною: після різкого піку у 2017 році та нової хвилі високих втрат у 2021-2024 рр. показник у 2024 році досяг 137 млрд дол. США. Як зазначає Swiss Re, «у 2024 році основну частину застрахованих збитків сформували вторинні ризики, насамперед сильні конвективні шторми, повені, лісові пожежі та інші погодні події, однак найбільший потенціал пікових втрат і далі зберігається за первинними ризиками – тропічними циклонами та землетрусами. У роки,

коли збитки перебувають поблизу тренду, основний тягар страхових виплат несуть первинні страховики, тоді як у періоди великих катастроф саме перестраховики покривають понад половину збитків понад тренд, що підтверджує ключову роль перестраховування у забезпеченні стійкості страхового ринку» [11].

Поряд із традиційним перестраховим капіталом важливу роль відіграє і альтернативний капітал. Aon у річному звіті зафіксував, що «у 2025 році обсяг альтернативного капіталу перевищив 121 млрд дол. США, а обсяг ринку катастрофічних облігацій (catastrophe bonds) зріс до рекордних 54 млрд дол. США» [12]. Зростання цього сегмента підтримувалося високою інвестиційною привабливістю ILS-інструментів, значним обсягом повторних випусків і активізацією попиту на багаторічні та диверсифіковані джерела страхового покриття. Таким чином, альтернативний капітал дедалі більше виконує не допоміжну, а системну функцію в архітектурі глобального перестраховування. Фактично у 2025 році глобальний перестраховий ринок розвивався у напрямі поєднання класичних перестрахових механізмів із ринковими фінансовими інструментами, що підвищує гнучкість системи захисту від великих і катастрофічних ризиків.

Отже, світовий ринок перестраховування останніми роками характеризувався трьома визначальними рисами: високою капіталізацією, значним впливом катастрофічних ризиків і посиленням ролі альтернативного капіталу. У сукупності це свідчить про те, що перестраховування зберігає статус одного з базових механізмів фінансової стабілізації страхового сектору, але водночас зазнає структурної трансформації під впливом нових джерел ризику й капіталу.

Ринок перестраховування в Україні у 2022-2025 рр. розвивався в умовах повномасштабної війни, скорочення кількості страховиків, структурної перебудови страхового портфеля та посилення залежності від зовнішнього перестрахового покриття. Якщо у 2022-2023 рр. страховий ринок переважно адаптувався до нових умов функціонування, то у 2024-2025 рр. вже

простежувалося поступове відновлення обсягів страхової діяльності, підвищення ролі транспортного страхування та зростання активів страховиків. За даними НБУ, активи страховиків зросли з 70 298 млн грн у 2022 р. до 74 412 млн грн у 2023 р., дещо знизилися до 72 530 млн грн у 2024 р., а впродовж 2025 р. збільшилися до 93 854 млн грн станом на кінець року. Одночасно кількість страховиків скоротилася із 128 у 2022 р. до 101 у 2023 р., 65 у 2024 р. та 57 у 2025 р., що свідчить про подальшу концентрацію ринку та очищення його від слабших учасників.

Динаміка перестраховування впродовж 2022-2025 рр. засвідчує, що українські страховики зберігали стабільну потребу в передаванні частини ризиків перестраховикам, насамперед нерезидентам (рис. 2).

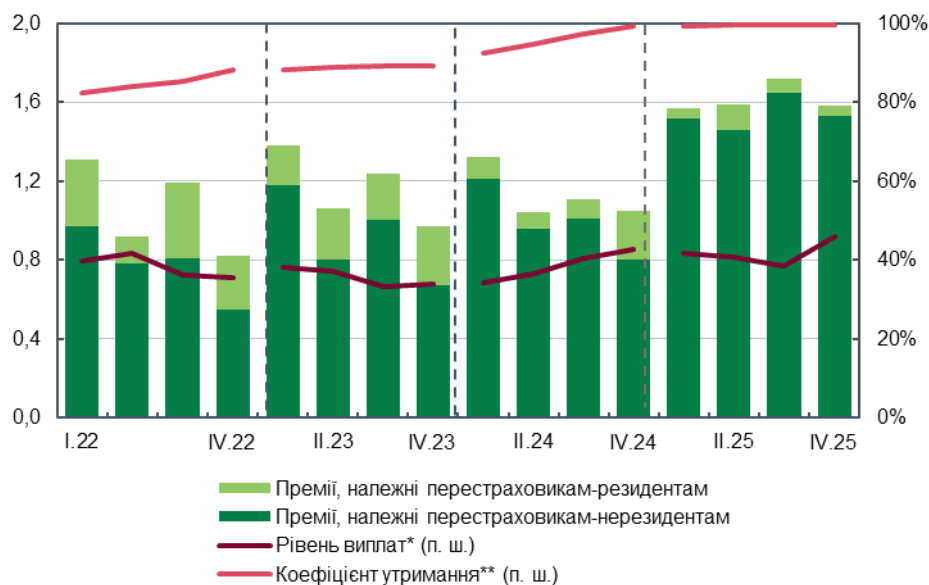


Рис. 2. Страхові премії, належні перестраховикам, рівень виплат та коефіцієнт утримання у 2022-2025 рр., млрд грн

Джерело: побудовано авторами на основі [6]

Упродовж усього аналізованого періоду в структурі премій, належних перестраховикам, домінували саме премії, передані перестраховикам-нерезидентам, тоді як внутрішній сегмент перестраховування залишався порівняно вузьким. У 2025 р. ця тенденція не лише збереглася, а й посилилася: НБУ прямо зазначає, що в структурі перестрахових премій, як і

раніше, домінували компанії-нерезиденти, а сума премій, переданих на внутрішньому ринку, за рік скоротилася майже вдвічі. Це дає підстави стверджувати, що український ринок перестрахування у сучасних умовах має виразно зовнішньоорієнтований характер.

Важливою характеристикою сучасного перестрахового ринку України є зміна коефіцієнта утримання. На рис. 2 видно, що у 2022-2023 рр. цей показник коливався на нижчих рівнях, тоді як у 2024-2025 рр. поступово підвищувався і наприкінці 2025 р. наблизився до максимальних значень за весь досліджуваний період. Це означає, що страховики залишали на власному утриманні більшу частку премій, хоча й надалі активно передавали значні ризики зовнішнім перестраховикам. Така тенденція може свідчити про часткове зміцнення внутрішньої спроможності страховиків до самостійного покриття ризиків, але не про зниження ролі перестрахування як такого. Навпаки, зростання коефіцієнта утримання відбувалося паралельно зі зростанням загальних обсягів премій і перестрахових операцій.

Показовим є і те, що в 2025 р. частка перестрахових премій у преміях ризикових страховиків майже не змінилася і становила 9,4%. При цьому, як і в попередні роки, у IV кварталі обсяг премій, переданих у перестрахування, скоротився на 7,9%. Отже, для українського страхового ринку характерна відносна сталість частки ризиків, що передаються в перестрахування, проте структура такого передавання дедалі більше зміщується в бік міжнародних контрагентів. Це означає, що перестрахування в Україні насамперед забезпечує можливість передавання значних, катастрофічних, воєнно-чутливих і транскордонних ризиків на міжнародний ринок, сприяючи підтриманню фінансової стійкості страховиків.

Аналіз ринку також свідчить, що зміни в перестрахуванні були тісно пов'язані із трансформацією структури самого страхового ринку. За даними НБУ, у 2025 р. транспортне страхування домінувало у портфелі ризикового страхування, а його частка у преміях сегмента зросла майже на 5 в. п. – до 66,9%. З рис. 3 видно, що протягом 2023-2025 рр. саме транспортне

страхування займало найбільшу частку в структурі страхових премій. Це має безпосереднє значення для перестраховування, оскільки саме транспортні ризики, зокрема ОСЦПВ, КАСКО та «Зелена картка», формують істотний попит на перестраховий захист. У 2025 р. ОСЦПВ уперше стало лідером за обсягом премій після переходу до ринкового ціноутворення, а рівень виплат за «Зеленою картою» зріс до 45,2%, що було зумовлено збільшенням витрат на врегулювання страхових випадків у країнах ЄС. Це посилювало об'єктивну потребу у використанні механізмів перестраховування.

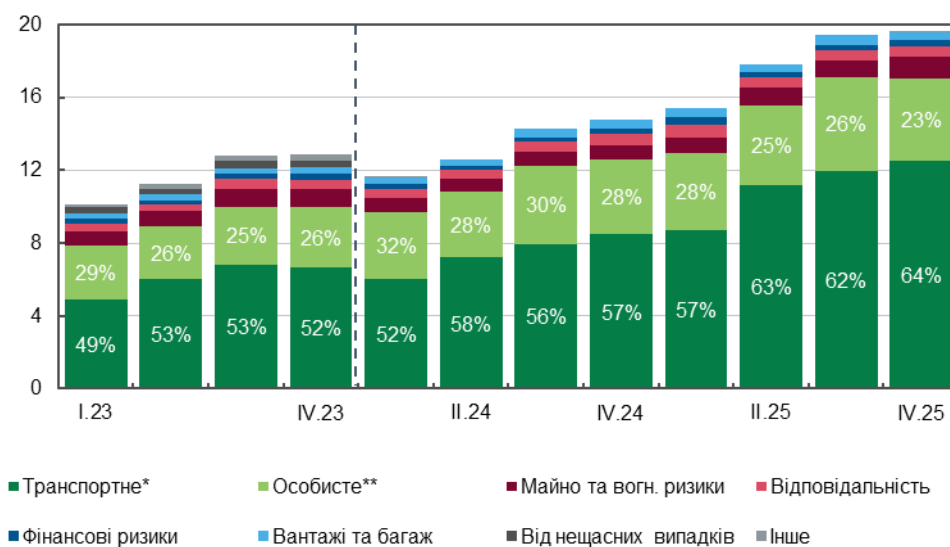


Рис. 3. Структура страхових премій за основними сегментами страхового бізнесу в 2022-2025 рр., млрд грн

Джерело: побудовано авторами на основі [6]

Окремо слід відзначити, що впродовж 2022-2025 рр. перестраховування в Україні еволюціонувало не лише кількісно, а й якісно. У структурі активів ризикових страховиків зберігалася наявність резервів перестраховування, а в 2025 р. прийнятні активи на покриття технічних резервів страховиків зросли на 5,6% у IV кварталі. Водночас НБУ наголошує, що рівні покриття премій та виплат резервами надалі знижувалися, а резерв збитків ризикових страховиків у IV кварталі 2025 р. зріс на 2%. Це свідчить про підвищення ролі належного резервування й перестрахового захисту в забезпеченні фінансової стійкості страховиків. У цьому контексті перестраховування слід

розглядати не лише як інструмент передавання ризику, а і як елемент системи підтримання платоспроможності страхового сектору в умовах підвищеної невизначеності.

Таким чином, у сучасних умовах український ринок перестрахування характеризувався кількома взаємопов'язаними тенденціями: домінуванням перестрахування у нерезидентів, скороченням ролі внутрішнього перестрахування, стабільною часткою перестрахових премій у структурі премій ризикових страховиків, поступовим підвищенням коефіцієнта утримання та зростанням значення перестрахування для покриття транспортних, майнових і воєнно-чутливих ризиків. Усе це дає підстави зробити висновок, що в сучасних українських умовах перестрахування є не допоміжним, а системоутворюючим механізмом підтримання функціонування страхового ринку.

Порівняльний аналіз дав змогу виявити як спільні, так і відмінні риси розвитку перестрахування. Спільною тенденцією є підвищення значення перестрахування в умовах зростання ризиковості середовища. І у світі, і в Україні перестрахування виконує функцію стабілізації страхового ринку, допомагаючи страховикам управляти великими збитками та зберігати фінансову стійкість. Водночас масштаби, інституційна база та джерела розвитку цього процесу є суттєво різними.

Ще одним вагомим чинником розвитку сучасного страхового і перестрахового ринку стала цифровізація, яка поступово змінює як бізнес-моделі учасників ринку, так і механізми оцінки, передавання та моніторингу ризиків. Галузеві огляди свідчать, що у 2025 році пріоритет цифровізації та інновацій зберігався серед ключових стратегічних напрямів розвитку ринку, а 55% учасників зосереджують увагу на технологіях штучного інтелекту та машинного навчання.

Для страхового сектору цифровізація означає перехід від традиційної моделі роботи до data-driven підходу, за якого рішення щодо андеррайтингу, тарифікації, сегментації клієнтів і врегулювання збитків дедалі більше

ґрунтуються на великих масивах даних, автоматизованій аналітиці та AI-рішеннях. У світових оглядах страхового ринку підкреслюється, що провідні страховики використовують генеративний AI, машинне навчання та розширені джерела даних для підвищення точності андеррайтингу, виявлення шахрайства, прискорення врегулювання страхових випадків [7].

Для перестрахового ринку вплив цифровізації є ще глибшим, оскільки перестраховування критично залежить від якості ризикових моделей, швидкості обміну даними та точності прогнозування великих збитків. Використання AI дає змогу точніше моделювати катастрофічні ризики, оперативніше переглядати параметри перестрахових програм, краще оцінювати кумуляцію збитків і вдосконалювати ціноутворення. Паралельно розвиток InsurTech-рішень розширює можливості інтеграції традиційного перестраховування з цифровими платформами, автоматизованими каналами продажів і новими інструментами ризик-трансферу. Gallagher Re у Global InsurTech Report 2025 прямо вказує на посилення комерційного фокусу на AI-рішеннях у ключових сегментах страхового бізнесу.

Окремо слід наголосити, що цифровізація змінює не лише операційні процеси, а й конкурентне середовище. Технологічно зрілі компанії отримують переваги завдяки нижчим транзакційним витратам, швидшій обробці запитів, гнучкішому управлінню портфелем ризиків і вищій адаптивності до нових викликів. У цьому контексті фінтех та InsurTech стають не просто інструментами модернізації, а повноцінними драйверами структурної перебудови ринку страхування і перестраховування.

Цифровізація змінює механізми оцінки ризиків, продажу страхових продуктів, фінансових розрахунків і врегулювання збитків (табл. 2).

**Таблиця 2. Вплив цифровізації та фінтеху на розвиток
перестрахового ринку**

Напрямок цифрової трансформації	Основні прояви у перестрахованні	Вплив на перестраховий ринок
Штучний інтелект і машинне навчання	Автоматизований аналіз ризиків, прогнозування збитковості, моделювання катастрофічних подій	Підвищення точності оцінки ризиків, удосконалення ціноутворення та структури перестрахових програм
Big Data та предиктивна аналітика	Обробка великих масивів даних про збитки, страхові портфелі та кумуляцію ризиків	Поліпшення моніторингу ризикових концентрацій і прийняття рішень щодо перестрахового покриття
Цифрові платформи взаємодії	Електронний обмін даними між страховиками, брокерами та перестраховиками	Прискорення укладання договорів, підвищення прозорості та оперативності перестрахових операцій
Автоматизація врегулювання збитків	Digital claims, електронний документообіг, автоматизована перевірка страхових випадків	Скорочення часу підтвердження збитків і підвищення ефективності перестрахових виплат
Фінтех-рішення у фінансових розрахунках	Цифрові міжнародні платежі, автоматизація взаєморозрахунків	Спрощення й прискорення фінансових потоків у міжнародному перестрахованні
InsurTech та альтернативний ризик-трансфер	Технологічна підтримка ILS, cat bonds, цифрових моделей ризик-трансферу	Розширення можливостей покриття великих ризиків і диверсифікація джерел перестрахового захисту

Джерело: побудовано авторами самостійно

Для України вплив цифровізації також є перспективним, оскільки розвиток електронних каналів продажів, онлайн-врегулювання збитків, автоматизованого скорингу ризиків і цифрових платіжних рішень може підвищити прозорість страхових операцій, скоротити витрати страховиків і спростити доступ до перестрахового захисту через міжнародні канали взаємодії. Ці процеси слід розглядати як один із визначальних факторів подальшої трансформації ринку перестраховування, який підсилює його ефективність, гнучкість та інтегрованість у глобальну фінансову систему.

Перспективи розвитку ринку перестраховування в Україні пов'язані насамперед із загальним відновленням страхового сектору, подальшим очищенням ринку, зростанням капіталізації страховиків та поглибленням їх інтеграції у міжнародний перестраховий простір.

Однією з перспектив подальшого розвитку ринку перестрахування є формування повноцінного вторинного ринку перестрахування, який може стати додатковим механізмом перерозподілу ризиків і джерелом підвищення місткості ринку. За оцінками профільних експертів, така модель здатна забезпечити вигоди для всіх учасників перестрахових відносин – цедентів, перестраховиків і ретроцесіонерів, оскільки створює ширші можливості для коригування прийнятих ризикових позицій, оптимізації капіталу та підвищення гнучкості управління портфелем [4]. У стратегічному вимірі розвиток вторинного ринку перестрахування може сприяти зниженню концентрації великих ризиків, підвищенню ліквідності перестрахових зобов'язань і розширенню доступу до додаткового капіталу для покриття катастрофічних збитків. Для України така перспектива є особливо значущою, оскільки за умов високої залежності від зовнішнього перестрахового покриття впровадження нових механізмів вторинного перерозподілу ризиків могло б посилити стійкість страхового сектору та розширити його адаптаційні можливості в умовах воєнних і фінансових викликів.

Не менш важливими є регуляторні перспективи. НБУ у 2025 році уніфікував вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, установив нові вимоги до організації інформаційної безпеки та кіберзахисту, а також анонсував оновлені правила подання звітності з 2026 року. Це означає, що ринок перестрахування в Україні розвиватиметься в умовах посилення прозорості, стандартизації та наглядових вимог. Такі зміни мають сприяти підвищенню довіри до страховиків з боку міжнародних партнерів і, відповідно, розширенню можливостей укладення якісних перестрахових договорів.

Отже, перспективи ринку перестрахування в Україні слід оцінювати як помірно позитивні. Подальший розвиток цього сегмента залежатиме від темпів відновлення національної економіки, стану страхового ринку, збереження доступу до міжнародного перестрахового капіталу, розвитку страхування воєнних і майнових ризиків, а також від рівня цифровізації та

ефективності регуляторного нагляду. За таких умов перестраховування і надалі залишатиметься одним із системоутворюючих механізмів забезпечення фінансової стійкості страхового ринку України.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті дослідження встановлено, що у крайні роки світовий ринок перестраховування характеризувався відносною стабілізацією після жорсткого циклу попередніх років, високим рівнем капіталізації та достатньою місткістю для покриття зростаючих ризиків. Серед основних факторів його розвитку визначальними були зростання збитків від природних катастроф, посилення андеррайтингової дисципліни та розширення ролі альтернативного капіталу, зокрема catastrophe bonds та інших ILS-інструментів.

Доведено, що український ринок перестраховування має виразно зовнішньоорієнтований характер. Основна частина премій, переданих у перестраховування, припадала на нерезидентів, тоді як внутрішнє перестраховування втратило суттєве значення і в більшості випадків уже не виконує непрозорих квазіфінансових функцій, характерних для попередніх періодів. Це свідчить про очищення ринку та поступове відновлення класичного економічного змісту перестраховування як механізму реального перенесення ризику.

Обґрунтовано, що специфіка українського ринку перестраховування зумовлена насамперед воєнними викликами, особливостями розвитку внутрішнього страхового ринку та залежністю від міжнародного перестрахового покриття. На відміну від глобального ринку, де перестраховування розвивається як складова фінансово-інвестиційної екосистеми, в Україні воно виконує передусім функцію підтримання базової спроможності страховиків покривати складні та великі ризики.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з оцінкою впливу воєнних ризиків на параметри перестрахових програм українських страховиків, аналізом можливостей розвитку спеціалізованих механізмів

страхування і перестрахування воєнних ризиків, а також із вивченням потенціалу інтеграції України у сучасні міжнародні моделі ризик-трансферу.

Література

1. Воронченко О. В. Ринок перестрахування в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5937>
2. Галицька Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку перестрахування в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.150>
3. Глобальний капітал перестраховиків досяг рекордних \$785 млрд. *Forinsurer*. 2026. URL: <https://forinsurer.com/news/26/04/02/45595>
4. Модель вторинного ринку перестрахування як нове джерело капіталу для глобального андеррайтингу. *Forinsurer*. 2026. URL: <https://forinsurer.com/news/26/03/24/45560>
5. Морозова Л., Тимошук О. Розвиток державного регулювання страхової діяльності в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2. С.134-140. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2\(26\)-134-140](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2(26)-134-140)
6. Огляд небанківського фінансового сектору. Березень 2026 року. *Національний банк України*. 2026. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-berezen-2026-roku>
7. Ринок страхування та перестрахування в 2025 році надає пріоритет цифровізації та інноваціям. *Forinsurer*. 2025. URL: <https://forinsurer.com/news/25/03/12/44719>
8. Шкурко В. Сектор перестрахування у фінансовій системі. *Scientia fructuosa*. 2022. № 3(143). С. 93-102. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(143\)07](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(143)07)
9. Шкурко В. Стратегічні підходи до посилення державного регулювання ринку перестрахування. *Вісник Хмельницького національного*

університету. Серія: Економічні науки. 2024. Том 332. № 4. С. 150-154. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-22>

10. Grzadkowska A. Reinsurance market sees challenges, opportunities amid turmoil of 2020. *Insurance Business*. 2021. URL: <https://www.insurancebusinessmag.com/us/news/breaking-news/reinsurance-market-sees-challenges-opportunities-amid-turmoil-of-2020-243944.aspx>

11. Natural catastrophes: insured losses on trend to USD 145 billion in 2025. *Swiss Re Institute*. 2025. URL: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2025-01-natural-catastrophes-trend.html>

12. Reinsurance Market Dynamics. January 2026 Renewal. *Aon*. 2026. URL: https://www.aon.com/getmedia/14567e4b-eba3-4fa3-a5c8-38ae65afb271/20260105_rmd_jan_2026_report.pdf?utm_source=chatgpt.com

13. Snapshot Guide of the Reinsurance Renewal. Buying Power Grows as the Market Shifts. *Aon*. 2025. URL: https://assets.aon.com/-/media/files/aon/reports/2025/20250904_snapshot_guide_reinsurance_renewal.pdf?utm_source=chatgpt.com

References

1. Voronchenko, O. V. (2017), “The reinsurance market in Ukraine: formation, challenges, and prospects for development”, *Efektivna ekonomika*, vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5937> (Accessed 14 April 2026).

2. Halytska, Ya. V. (2020), “The current state and future prospects of the reinsurance market in Ukraine”, *Efektivna ekonomika*, vol. 2, <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.150>

3. Forinsurer (2026), “Global reinsurance capital has reached a record \$785 billion”, available at: <https://forinsurer.com/news/26/04/02/45595> (Accessed 14 April 2026).

4. Forinsurer (2026), “The secondary reinsurance market model as a new source of capital for global underwriting”, available at: <https://forinsurer.com/news/26/03/24/45560> (Accessed 14 April 2026).

5. Morozova, L. and Tymoshchuk, O. (2021), “The development of government regulation of the insurance industry in Ukraine”, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 2, pp. 134-140, [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2\(26\)-134-140](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2(26)-134-140)

6. Natsionalnyi bank Ukrainy (2026), “Overview of the Nonbank Financial Sector. March 2026”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-berezen-2026-roku> (Accessed 14 April 2026).

7. Forinsurer (2025), “The insurance and reinsurance market in 2025 prioritizes digitalization and innovation”, available at: <https://forinsurer.com/news/25/03/12/44719> (Accessed 14 April 2026).

8. Shkurko, V. (2022.) “The reinsurance sector in the financial system”. *Scientia fructuosa*, vol. 3(143), pp. 93-102, [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(143\)07](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(143)07)

9. Shkurko, V. (2024), “Strategic approaches to strengthening government regulation of the reinsurance market”, *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 150-154. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-22>

10. Grzadkowska, A. (2021), “Reinsurance market sees challenges, opportunities amid turmoil of 2020”, *Insurance Business*, available at: <https://www.insurancebusinessmag.com/us/news/breaking-news/reinsurance-market-sees-challenges-opportunities-amid-turmoil-of-2020-243944.aspx> (Accessed 14 April 2026).

11. Swiss Re Institute (2025), “Natural catastrophes: insured losses on trend to USD 145 billion in 2025”, available at: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2025-01-natural-catastrophes-trend.html> (Accessed 14 April 2026).

12. Aon (2026), “Reinsurance Market Dynamics. January 2026 Renewal”, available at: https://www.aon.com/getmedia/14567e4b-eba3-4fa3-a5c8-38ae65afb271/20260105_rmd_jan_2026_report.pdf?utm_source=chatgpt.com (Accessed 14 April 2026).

13. Aon (2025), “Snapshot Guide of the Reinsurance Renewal. Buying Power Grows as the Market Shifts”, available at: https://assets.aon.com/-/media/files/aon/reports/2025/20250904_snapshot_guide_reinsurance_renewal.pdf?utm_source=chatgpt.com (Accessed 14 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 15.04.26

Прорецензовано / Revised: 21.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26